

Fundament Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

September 2014

Hulp voor ouderen in Beregszász

Beregszász ligt in Oekraïne, ongeveer 60 km van de Hongaarse grens. Oekraïne is een land met schrijnende armoede en nu ook nog verscheurd door oorlog.

In die situatie probeert een christelijk bejaardentehuis overeind te blijven.

In Beregszász krijgen kwetsbare oude mensen zorg in een christelijke omgeving. Een goede ontwikkeling in barre tijden. De kerk-daar wilde al lang een verzorgingshuis starten. Het Diaconaal Centrum in Beregszász pakte dit op.

Met veel inzet en met sponsorgeld is een oud gebouw gerenoveerd. Maar ook voor de exploitatie van het tehuis is steun van buiten nodig. Het tehuis startte met minimale financiële middelen en een bezetting van 15 bewoners. Drie jaar gaf Fundament jaarlijks en bijdrage van € 4000,-. Met als doel het tehuis tijd te

geven om de exploitatie en de organisatie goed op de rails te zetten. Ze kunnen dan iets laten zien aan sponsors en ook bij de overheid gaan aankloppen voor steun.

Pas nog is die steun met drie jaar verlengd. Door de economische malaise en de afstand nemende overheid is deze ondersteuning nog hard nodig. Intussen kunnen oude, hulpbehoevende mensen worden geholpen. En daar gaat het om.

Maar nu gooit de oorlog roet in het eten. De toekomst is onzeker. De prijs van medicijnen schiet omhoog. En juist een tehuis waar oude mensen verzorgd worden heeft veel medicijnen

nodig. En ook de energiekosten stijgen hard, evenals de kosten van levensmiddelen. Door de onzekere politieke situatie zijn neveninkomsten vervallen; bezoekers uit Hongarije die voor hun overnachting in Beregszász betaalden, komen niet meer.

Het tehuis komt nu in financiële nood. De bodem van de eigen mogelijkheden is in het zicht.

Voor Fundament was dat een reden om extra steun te geven.

Het ziet er naar uit dat dit nog vaker nodig zal zijn.

Fundament vraagt daarvoor in Nederland steun van mensen met een warm hart.

Nieuwe studenten in Kampen

Met de start van het studiejaar 2014-2015 zijn er weer twee nieuwe studenten uit Oost-Europa in Kampen gestart met een studie.

Het zijn:

- **Kulcsár Árpád**, komt uit Tarcea, in de buurt van Bihor, in Roemenie. **Árpád** is getrouwd. Heeft twee kinderen, twee jongens, resp. 9 en 7 jaar. **Árpád** volgt de studierichting 'Missionaire Gemeente' onder leiding van dr. Stefan Paas.

- **Papp György**, komt uit Cluj in Roemenie. **György** is getrouwd. Heeft twee kinderen, een jongen van 4 jaar en een meisje van een half jaar. **György** volgt de studierichting 'Patristiek' onder leiding van dr. Erik de Boer.

Beide studenten krijgen hulp om zich zo snel mogelijk op hun gemak te kunnen voelen in Nederland.

Het Fundament-team in Kampen is hun vraagbaak en begeleider. Zij hebben hen

opgevangen en wegwijs gemaakt in hun huis in Kampen. Ook helpen ze hen op weg in de Nederlandse maatschappij naar winkels, banken, kerk, etc.

De organisatie van de Theologische Universiteit wees de studenten een buddy toe die hen helpt daar hun weg te vinden naar het koffieapparaat, het kopieerapparaat, de kamer van de docenten, de collegezaal, de studentenadministratie etc. Intussen zijn ook de lessen Nederlands begonnen.

Afgeronde studie in Kampen

Twee studenten ronden tijdens de zomermaanden hun studie in Kampen af: **Batizán Attila** en **Császár Béla**. Goed nieuws.

Batizán Attila

In 2013-2014 studeerde Batizán Attila, predikant in Szentgerice, Roemenie, in Kampen. Op 1 juli 2014 ronde hij zijn studie af met de presentatie van zijn scriptie 'Een volkskerk in diaspora-situatie'. Hierna een terugblik van Attila op deze periode.

Aan de TUK volgde ik bij dr. Stefan Paas de master Missionaire Gemeente. Ik heb veel geleerd, gezien en ervaren. Wat ik leerde kan ik thuis in mijn werk als predikant gebruiken. En dan niet alleen het lesmateriaal, maar ook de theologische denkwijze en aanpak van mijn docenten. Actueel vond ik de vraag over het missionaire leiderschap. Wij hebben hier een heel andere manier van leiden. Een Roemeense gereformeerde predikant doet meestal alles zelf en hij doet het alleen in de gemeente. Ik heb een andere

presentatie scriptie

manier van leiderschap geleerd en ik ben al begonnen om die kennis hier thuis te gebruiken.

Scriptie

Mijn afstudeerscriptie gaat het over een volkskerk in diaspora-situatie, dus over de Roemeense Gereformeerde

Kerk. Een volkskerk die op verschillende niveaus in diaspora-situatie geraakt is en met deze nieuwe situatie niet goed kan omgaan. Mijn doel was een schets van onze ecclesiologische identiteit te geven: wat betekent het om volkskerk te zijn in een diaspora-toestand. Aan de andere kant was het doel het beschrijven van

richtlijnen voor een bruikbare diaspora-strategie. Het onderzoek kende twee fasen, een literatuuronderzoek en een documentanalyse.

Ondersteuning TUK

Met de ondersteuning vanuit de TUK ben ik heel tevreden. Iedereen was aardig en hulpvaardig. Ik kreeg altijd antwoord op mijn vragen. Docenten en medewerkers waren altijd bereid om mijn werk en studie te begeleiden. Het was een belevenis en een vreugde om student van de TUK te zijn. Het was een voorrecht om student van Stefan Paas te zijn.

Taallessen

Ik ben blij met de lessen Nederlands. Mijn twee geweldige docenten Alie Buit en Bianka Heida waren voor mij meer dan docenten. Ze zijn echte vrienden en begeleiders in de Nederlandse cultuur geworden. De taallessen waren belangrijk. In één jaar heb ik de taal geleerd. Door de begeleiding van mijn taaldocenten was het mogelijk om mijn studie aan de TUK af te ronden. De vrouwen van de studenten zouden in plaats van een openbare school ook de lessen van Alie en Bianka moeten kunnen volgen.

Verblijf in Kampen

In Kampen hebben we ervaren hoe de mensen leven, hoe het leven van de kerk en van de maatschappij georganiseerd is. We hebben nieuwe mensen en vrienden ontmoet, een nieuwe gemeenschap gevonden, die ons met

liefde en openheid heeft ontvangen. De gemeente van de Eudokia werd een nieuwe familie voor ons. Niet alleen door de erediensten en door de kerkelijke programma's maar ook door de Mirt, de school van onze kinderen. Door onze kinderen en door hun vrienden hebben we met de leden van de gemeente, de ouders van de andere kinderen kennis gemaakt. We zijn vrienden geworden. We hebben met elkaar gegeten, ze hebben voor ons afscheidparty georganiseerd enz.

Onze kinderen hebben de taal geleerd. Na enkele maanden spraken ze al met hun vrienden in het Nederlands. Het onderwijssysteem was nieuw voor ons. Het was beter dan thuis. Onze kinderen hebben aan alle programma's deelgenomen en ervan genoten. Sint Martin, bevrijdingsloop, de avondvierdaagse waren onvergetelijke belevenissen. We voelden ons in Kampen thuis. De mensen, de mentaliteit, de rust en de orde van de stad, de mooie plekken, speelplaatsen, fietspaden zijn een mooie herinnering voor ons. Wij gaan Kampen missen.

mw. Batizán met Balázs Aba, Gergő Zalán, Emma Boglárka

samen in de Nederlandse polder

Fundament

We zijn dankbaar niet alleen voor de financiële ondersteuning maar ook voor de persoonlijke contacten. De medewerkers van Fundament waren altijd een grote steun voor ons. Ze waren aanwezig en behulpzaam. We voelden de hulp en de steun van de Stichting ook door de bezoeken van Roelof Tigelaar. Het was goed om over onze vragen, problemen, vreugden met een vertegenwoordiger van Fundament te kunnen spreken. Als ik op deze steun terugkijk, ben ik dankbaar. Ik ben dankbaar dat wij dit studiejaar in Kampen mochten wonen en dat wij in Nederland zo veel hebben gekregen.

We hebben in Kampen een vruchtbare tijd gehad. Hartelijk bedankt.

»

Attila met kinderen

Császár Béla

Tijdens het studiejaar 2012-2013 studeerde Császár Béla, predikant in Magyarózd, Roemenie, in Kampen. Hij volgde de master 'Missionaire Gemeente'. Op 29 augustus 2014 rondde hij zijn studie af met de presentatie van zijn scriptie "the basic relationship op alcoholics: with God, themselves and their brethren"

Al eerder keek Béla in de Nieuwsbrief terug op het studiejaar in Kampen. Hij merkte daarbij ondermeer op: "Het studiejaar in Kampen was een bijzonder jaar. De lessen op de universiteit, de boeken en het praktijkwerk vond ik erg spannend. Het is een uitdaging te voldoen aan de hoge eisen hier.

Ik ben ook dankbaar voor de Nederlandse les. Mijn leraressen deden alles om me het Nederlands te leren beheersen. Tijdens de colleges kreeg ik een breder zicht op praktische theologie, het westerse Protestantisme en predikantschap.

Ik vind dat het beroep van predikant onder druk staat van het moderne leven. Het was nieuw voor mij dat ook andere mensen dezelfde ervaren. Ook dat het meer voorkomt dat er in de kerken conflicten zijn. Het is belangrijk voor mijn

presentatie onderzoek

eigen leven maar ook voor de kerken in Roemenie om zich bewust te zijn van de "normale" problemen van kerk-zijn. Als conflicten geen rampen maar uitdagingen zijn, mogen wij fouten maken en toch hopen op de beloften van God.

Het was goed om in de kerkelijke gemeente in Kampen te zijn. We voelen ons daar opgenomen. Ook door de school en de vriendschappen tussen kinderen hadden wij contact met gezinnen van de kerk. De hulp van de medewerkers van Fundament in Kampen is erg waardevol.

We zijn tevreden met de ondersteuning vanuit Fundament. Ik vind het ook positief dat er tegelijkertijd twee gezinnen uit Roemenie hier mogen studeren zodat we elkaar kunnen steunen."

Het afstudeeronderwerp richt zich op de alcoholverslaving in Roemenie. Béla zoekt naar de achtergrond van verslaving. Hij vraagt zich af wat de houding is van verslaafden ten opzichte van het evangelie en van de kerk die dat evangelie brengt. Maar ook hoe de benadering van de kerk moet en kan zijn naar verslaafden.

beoordelingscommissie, dr. Rose, dr. Schaeffer, prof. dr. Paas

fam. Császár in Kampen

Gert Broekhuizen

steun aan de broederschap van 1979 tot 2014

Op 27 augustus 2014 overleed Gert Broekhuizen, 66 jaar oud. De Hongaarse broederschap in Zevenburgen/Roemenië – Erdély op zijn Hongaars – had een grote plaats in zijn hart. In 1979 kwamen hij en Francien met het gereformeerde werk in het communistische Oost-Europa in actief contact. Tot aan de zgn. Wende rond Kerst 1989 maakten ze samen transportreizen. Via geheime bergplaatsen in vervoermiddelen werden bijbels, liedboeken en gereformeerde lectuur naar het oosten gebracht. De spanning steeg bij de grenscontroles, daarna ook als de boeken uit de geheime ruimtes gehaald moesten worden en bezorgd op de afgesproken plek. Voornamelijk transportreizen, zei ik, want Gert heeft in 1989 ook een gespreksreis gemaakt, aan de zijde van zijn oom Jaap Kamphuis. Tijdens zo'n gespreksreis leidden gereformeerde theologen een theologisch onderwerp in voor groepen collega's die heimelijk bijeenkwamen.

De stichting

In 1989 kwam Gert in de werkgroep COR, een kleine groep mensen die het werk in de zgn. moeilijke gebieden – Roemenië, Tsjecho-Slowakije en de Oekraïne – coördineerde en organiseerde. In 1990 ging de werkgroep via een heftig fusieproces op in de stichting Fundament. Gert, Joke Schep, Bert Woudt en ik gingen mee de nieuwe stichting in. Gert heeft veel voor de stichting gedaan. Hij was niet iemand die graag vergaderde en beleid maakte. Van moeilijk doen en bestuurlijke stroperigheid werd hij zelfs narrig. Hij pakte liever gewoon aan. Hij was decennia lang verantwoordelijk voor het beheer van de materiële goederen van de stichting en voor de transportmiddelen. Hij zorgde jarenlang voor een opslagruimte van spullen en regelde tot

nu toe de jaarlijkse vergaderplaats van ons Roemenië-cluster. Daarbij hoorde de catering via Francien: een begrip bij alle gespreksreizigers.

Reizen

Gert maakte reizen van allerlei soort. In de zon en in de sneeuw. Een keer met een lek oliecarter in the middle of nowhere: geen garage in de buurt, alleen een paar hulpvaardige Hongaren die de auto op een 'brug' van boomstammetjes in hun achtertuin repareerden.

We werden geconfronteerd met levensgevaarlijke inhaalmanoeuvres of van wagens vallende materialen. Met wegen zonder strepen maar met gemene gaten. En met nepagenten die ons via eigen boetes geld probeerden af te troggelen, maar Gert kennelijk niet kenden. Gert bracht goederen naar Roemenië, Tsjecho-Slowakije en naar Hongarije voor doorvoer naar de Oekraïne. Hij was een van de deelnemers aan het allereerste hulpkonvooi naar Erdély, dat op 1 januari 1990 uit Nijkerk vertrok. De eerste jaren daarna regelde hij alle formaliteiten en documenten voor hulptransporten in een Europa dat nog geen open grenzen had. Dat was geen sinecure.

Als het nodig was maakte hij een aparte reis om mensen die hier kwamen studeren, met hun gezinnen van ginds naar hier te brengen. Hij hield contact met ze en voorzag ze van wat hij ze bieden kon. Als een Hongaar Gert wat vroeg, kreeg hij een eerlijk antwoord. Hij deed wat hij beloofde, of hij zei dat iets niet mogelijk was maar dat hij zijn best zou doen. Via zijn uitgebreide contacten en netwerk wist hij van alles bij elkaar te krijgen en naar Roemenië te brengen: voor diaconale projecten, voor de theologische opleiding, voor docenten en studenten.

Een van onze contacten verzuchtte dat hij inmiddels de bede 'verlos ons van de boze' had vervangen door 'verlos ons van de Nederlanders'. Dat sloeg niet op Gert. Gert had echt hart voor mensen ginds en deed wat hij kon voor onze contacten. Een Oost-Europahelper zoals je er meer zou wensen!

Netwerken

Vanaf 1991 maakten Gert en ik samen de jaarlijkse organisatie- en netwerkreis. We maakten dan met coördinatoren ginds de conferentie-afspraken voor dat seizoen en inventariseerden andere behoeften. We hadden een strikte taakverdeling: Gert zorgde voor alle technische en praktische aspecten van onze reizen, ik hoefde me nergens sappel om te maken. Hij liet mij de ruimte om mijn inhoudelijke ding te doen, maar luisterde scherp mee en bood achteraf de noodzakelijke feedback. Meer dan 20 keer zijn we samen geweest »

De Mercedes van Fundament op de 'brug' bij hulpvaardige dorpelingen in Magyarhermány (Herculian). Links ds. Hegyi Dániel

Gert Broekhuizen samen met Kelemen Attila in Inaktelke

en we hadden het alle jaren goed met elkaar. Als we elkaar in januari belden om de afspraken te maken, zagen onze vrouwen onze ogen glimmen. We vertelden elkaar veel, maar we konden samen ook heel goed zwijgen en elkaar ruimte en rust gunnen. Gert had pijn, was beperkt in zijn bewegingen, slikte medicijnen, maar je hoorde hem er niet over. We begrepen elkaar met weinig woorden, hadden onze automatismen en patronen en waren opgewassen tegen elkaars humor.

Drijfveer

Was het eigen eer die Gert tot dit werk dreef of avonturisme of heldendrang? Ik heb het niet gemerkt. Gert en Francien zijn mensen die datgene wat als een taak op hun weg komt, gewoon positief en blijmoedig oppakken. Je doet toch waar-toe de Here je roept?! Gert kon ervan genieten als hij in Erdély gelovigen en kerken zag die gewoon trouw waren tegen de klippen op, en tevreden met wat de Here hun had toebedeeld, al was dit in

onze ogen nog zo sober. Zo bleven we ons de jaren door extra verbonden voelen met hen met wie we al in de moeilijke tijd contacten hadden. Dat was geen romantiek of nostalgie, je déélde samen iets!

Belang

Aan Gerts werken in Oost-Europa is nu een eind gekomen. Is dat erg? Ja! En nee. Er is inmiddels in de Hongaars gereformeerde kerk een generatie opgekomen die de oude situatie niet zelf meegemaakt heeft en aan wie wij soms moesten vertellen hoe het in Erdély was vóór de Wende. Vandaag kan men vrijuit contact hebben met de hele (theologische) wereld. Onze contacten studeren en promoveren all over the world. Er zijn daardoor nu andere capaciteiten nodig dan wij kunnen bieden. Gelukkig zijn daarvoor plannen in de maak. Doe ik daarmee iets af aan ons werk van de afgelopen decennia? Zeker niet! Wij deden al die tijd wat we op ons niveau konden en moesten doen. We begonnen ons werk op verzoek van ginds en we zetten het de jaren door voort in overleg met ginds. En de Here gebruikte dat, op dat moment, langs die weg. Toen we na de Wende met andere mensen in contact kwamen, die ons vroegen met wie wij in de moeilijke tijd gewerkt hadden in Erdély, zeiden ze bij het horen van de namen: maar dat zijn onze beste predikanten! En inderdaad, in de afge-

lopen decennia zijn de predikanten met wie Dobri Janos ons in de Ceausescu-tijd in contact bracht, tot verantwoordelijke taken geroepen in Roemenië (o.a. Kelemen Attila, Adorjani Zoltán, Pap Géza, Kató Béla). Nog altijd zijn zij dankbaar voor het contact met de gereformeerde theologie in Nederland in een tijd dat vrij contact met het westen niet bestond. De tijd die Gert in Erdély heeft geïnvesteerd en dat Francien hem daarvoor afgestaan heeft, hielp broeders en zusters ginds om hun dienst aan de Here in hun situatie, hoe die ook was, te verrichten. Wat nu én straks allemaal gebeurt, is deels vrucht van toen – ook door Gert – be-toonde trouw.

Afscheid

In maart nam Gert afscheid in Erdély. Op zijn eigen manier, zonder sentimentaliteit of overdrevenheid. Van hen met wie hij decennia lang contact had en bij wie hij altijd gastvrij ontvangen werd om wie hij voor hen was. Overal namen we afscheid met een vizontlátásra: tot ziens. Gert is nu dé grens gepasseerd, dankzij Christus zonder angst voor ontdekking van 'contrabande'. Hij is nu bij de Heer van Oost en West. Samen met Dobri János en Klára, Fülöp Dénes, Árus Lajos, Bóné Lajos, Hegyi István, Adorján Kálmán en vele anderen.

Pieter Niemeijer

Fundament
Iránytű

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen
Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:
e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen
secretaris: mr. ing. F. Caan
penning-meester: J.G. de Leeuw
lid: ds. G. Meijer
lid: ds. R. Tigelaar

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle
e-mail: info@stichting-fundament.nl
website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

Administratie Fundament
Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrek. nr. NL72 INGB 0003 9756 27
t.n.v. Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats Vlissingen. ANBI nr. 8136.56.503

Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament een bedrag €".

